

Kaza Orijinli Himen Yaralanması

Accidental Hymen Injury: Case Report

Dr. Şerafettin DEMİRCİ,^a
Dr. K. Hakan DOĞAN,^a
Dr. İdris DENİZ,^a
Dr. Zerrin ERKOL,^b
Dr. Gürsel GÜNAYDIN^a

^aAdli Tıp AD,
Selçuk Üniversitesi
Meram Tıp Fakültesi, Konya
^bAdli Tıp AD,
İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Bolu

Geliş Tarihi/Received: 05.12.2008
Kabul Tarihi/Accepted: 03.02.2009

8. Adli Bilimler Kongresi (15-18 Mayıs
2008, Kocaeli)'nde sunulmuştur.

Yazışma Adresi/Correspondence:
Dr. Şerafettin DEMİRCİ
Selçuk Üniversitesi
Meram Tıp Fakültesi,
Adli Tıp AD, Konya,
TÜRKİYE/TURKEY
sdemirci@selcuk.edu.tr

ÖZET Bu yazıda, tuvalette bulunan temizlik fırçasının vajene penetrasyonu sonucu oluşan kaza orijinli himen yaralanması olgusu ilginç bulunarak sunulmuştur. Acil servis doktoru tarafından cinsel istismar şüphesiyle adli makamlara ihbar edilen 10 yaşında, hafif derecede zeka geriliği bulunan bir kız olgu, öyküsünde; bir süredir vulva bölgesinde kaşıntı şikâyetinin bulunduğu, olay günü tuvalette iken tuvalet fırçasının sapıyla vulvasını kaşındığı sırada, fırça sapının vajenine girdiğini anlattı. Anne öyküde; kızının ağlama sesi üzerine tuvalete girdiğinde, fırça sapının kızının vajeni içerisinde olduğunu ve genital bölgesinden kan geldiğini gördüğünü söyledi. Olgunun, Konya Adli Tıp Şube Müdürlüğü'nde yapılan muayenesinde; himende, vulvadan başlayan, saat 5 ve 6 hizasını içine alan geniş bir sahada kanamalı taze yırtık ile himen dış kısmında, saat 3 ve 6 hizaları arasında ekimoz bulunduğu izlendi. Himen yaralanmalarında ayrıntılı bir anamnez, dikkatli bir genital bölge ve genel vücut muayenesi ile gerekirse olay yeri veya kazaya sebep olduğu bildirilen eşyanın incelenmesi; olayın aydınlanmasında faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Himen; kaza; adli tıp

ABSTRACT In this paper an accidental hymen injury occurred as a result of penetration of the cleaning stick to the vagina is presented as it is interesting. A ten-year-old girl, with a mild mental retardation reported to the police by the emergency doctor under the suspicion of sexual abuse, declared that she has had itching in her vulva for a period and that day when she was in the toilet she wanted to scratch it with cleaning stick. While she was doing it, the stick went inside of the vagina. Her mother in her statement said that upon hearing the child's crying, she entered the toilet seeing that the stick was in her vagina and blood was coming from the vagina. In her examination in Konya Branch of Forensic Medicine Council it was observed that in hymen there was a bleeding fresh laceration starting from vulva clockwise 5- 6 directions and in external of the hymen there was ecchymosis clockwise 3- 6 levels. Though hymen injuries are rarely accidental, sexual assault should be eliminated. For that reason, it will be useful to examine the stuff that caused the accident and the place where the event happened as well as a careful genital and general examination after a careful anamnesis.

Key Words: Hymen; accident; forensic medicine

Türkiye Klinikleri J Foren Med 2009;6(1):32-6

Himen, Yunanca bir terim olup evlilik ve düğün tanrısı olan Hymeneus kelimesinden köken alır. Fetal hayatın geç dönemine kadar vajina lümeni ile ürogenital sinüs boşluğunu birbirinden ayırır. Genellikle perinatal dönemde yırtılır ve vajinal açıklığın hemen başlangıcında ince bir mukoz membran kalıntısı olarak kalır.¹

Himen, ülkemizde bekâretin simgesi olması nedeniyle büyük önem verilen anatomik bir oluşumdur. Genellikle cinsel bir saldırı ya da istismarın ortaya konulması için mağdurenin; adli tıp uzmanı, kadın doğum uzmanı veya pratisyen hekim tarafından muayenesi istenmektedir. Himen muayenesinde amaç; bir kızın bir erkekle ilk kez cinsel ilişkide bulunup bulunmadığını belirlemektir.² Muayenede genital bölgede ve/veya himende yaralanma tespit edilmesi durumunda, adli makamlarca sıkça sorulan sorulardan biri de bu yaralanmanın; bisiklete binmek, sert bir cisim üzerine düşmek, ata binmek, jimnastik yapmak gibi eylemler sırasında, kaza orijinli olarak meydana gelip gelebileceğinin tespitidir.

Çeşitli şekillerdeki kazalar sırasında meydana gelmiş genital bölge yaralanmaları ile zaman zaman karşılaşılmaktadır.^{3,4} Dikkatli ve standardize edilerek yapılan muayene sonrası hazırlanan adli raporlarla hem adalet kısa sürede tecelli edebilecek, hem de mağdurların kısa sürede ve çok yönlü yaklaşımla tedavisi sağlanarak toplumsal yaşama uyumu kolaylaştırılacaktır.⁵

Yazıda, tuvalette bulunan fırça ile vulva bölgesini kaşındığı sırada, fırça sapının vajenine penetrasyonu sonucu oluşmuş kaza orijinli bir himen yaralanması olgusu ilginç bulunarak sunulmuş, nadir görülen bu olgu nedeniyle ilgili literatür verileri gözden geçirilmiştir.

OLGU SUNUMU

On yaşında kız çocuğu olan olgumuz, vajinal kanama şikâyeti ile ailesi tarafından acil servise götürülmüştür. İlk muayenesi acil serviste pratisyen hekim tarafından yapılan olgu, cinsel istismar şüphesi ile Cumhuriyet Savcılığı'na ihbar edilmiş, Cumhuriyet Savcılığı tarafından Konya Adli Tıp Şube Müdürlüğü'nden çocuğun muayenesinin yapılarak rapor düzenlenmesi istenmiştir. Annesi öyküsünde; kızının zeka özürlü olduğunu, son zamanlarda genital bölgesinde kızarıklık ve kaşıntı bulunduğunu, olay günü tuvalete giren kızının bir süre sonra ağlama sesinin geldiğini, tuvalete gittiğinde tuvalet fırçasının sap kısmının, kızının vajeni içerisinde olduğunu ve vajen bölgesinden kan

geldiğini gördüğünü, bunun üzerine kızını hemen hastaneye götürdüğünü anlattığı belirlendi. Olgumuzun da yapılan görüşmede, şiddetli kaşıntısı olduğu için tuvalette bulunan fırçanın sapı ile genital bölgesini kaşımak istediğini, bu sırada fırça sapının vajeni içerisine girdiğini, ağrı duyduğunu ve kanadığını ifade ettiği gözlemlendi.

Yapılan muayenede; vulva bölgesinde vulvitişi düşündürülen hiperemik görünüm olduğu, saat kadranına göre 9 ile 11 hizalarında labium minör iç yüzde mukozal erezyonlar mevcut olduğu görüldü (Resim 1). Himende, vulvadan başlayan, saat 5 ve 6 hizasını içine alan geniş bir sahada kanamalı taze yırtık mevcut olduğu, himen dış kısmında saat 3 ve 6 hizaları arasında ekimoz bulunduğu görüldü (Resim 2). Bu bölgelerden alınan sürüntü örneklerinde sperm mevcudiyeti görülmedi. Genel vücut muayenesinde başka herhangi bir travmatik bulgu tespit edilmedi. Olaya neden olduğu belirtilen fırça incelendiğinde, sap kısmında kurumuş kan lekeleri bulunduğu görüldü (Resim 3). Olgu ve annesinin öyküsünün inandırıcı bulunması ve mevcut bulgular ile öykünün uyumlu olması nedeni ile; olgu ile ilgili vulva-vajen sürüntü örnekleri ve fırça sapındaki kan lekeleri üzerinde DNA analizi gibi daha ileri tetkiklerin yapılmasına gerek görülmedi. Çocuğun psikiyatri uzmanı tarafından yapılan muayenesinde, hafif derecede zeka geriliği olduğu saptandı.

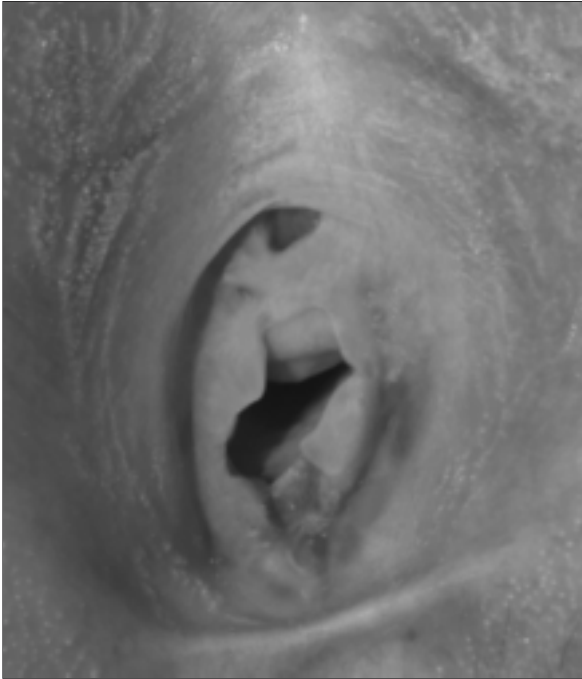
Anne ve çocuğun öyküsü, çocuğun muayene bulguları, olaya sebep olduğu iddia edilen fırçanın inceleme sonuçları ve laboratuvar inceleme verileri birlikte değerlendirildiğinde; olayın anne ve çocuğun ifadesi ile uyumlu kaza orijinli himen yaralanması şeklinde geliştiği kanaatine varıldı.

TARTIŞMA

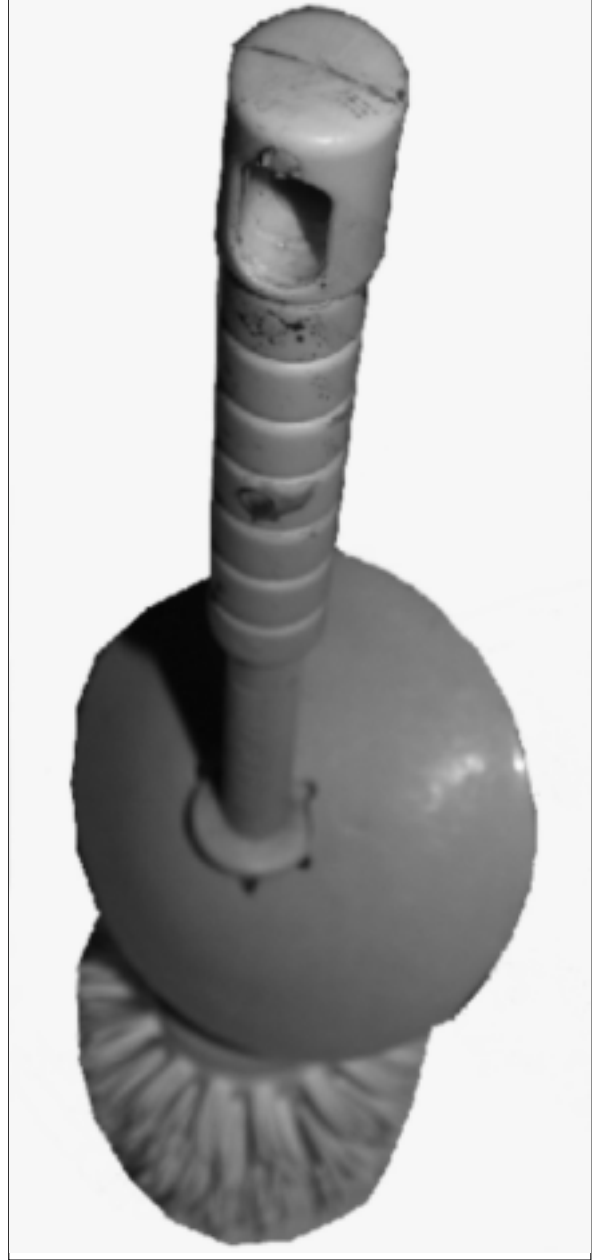
Himen yaralanması nadiren kaza orijinli olarak meydana gelebilir. Ancak, bu durum cinsel saldırıyı düşündürülen bulguların oluşmasına da neden olabilir.^{6,7} Genital bölgenin kaza ile yaralanması, genellikle himenin etkilenmediği ata binmeye bağlı eyer ya da himenin etkilendiği bisiklet selesi gibi yaralanmalardan kaynaklanır. Bu tip olaylardaki yaralanmalar, genellikle vulvanın ön kısmında veya labium majör ve minörde eziklere ya da abrazyonlara yol açar.⁸

RESİM 1: Labium minör iç yüzde saat kadrânına göre 9 ile 11 hizalarında mukozal erezyonlar.

RESİM 2: Himende, saat 5 ve 6 hizasını içine alan sahada kanamalı taze yırtık, saat 3 ve 6 hizaları arasında himen dış kısmında ekimoz.

RESİM 3: Tuvalet fırçasının sap kısmında kurumuş kan lekeleri.

Çıkıntılı bir cisim üzerine düşme durumunda himen yaralanmasıyla birlikte genellikle perinede de yırtılma, vücudun diğer kısımlarında da yaralar oluşur. Daha alışılmış bir durum ise keskin bir cisim üzerine düşüldüğünde vestibülün, himen kenarının, posterior fourchette'in zarar görmesidir. Parmak veya yabancı cisimlerin vajinaya sokulması durumunda himen üzerinde ve serbest kenarlarında kavisler şeklinde tırnak izleri bulunabilir. Himen atlamakla, ata binmekle, dans etmekle, jimnastikle yırtılmaz.^{8,9}

Literatürde, özellikle çocuk cinsel istismarı tanısında, en önemli bilgiyi çocuktan alınacak anamnezin verdiği konusunda görüş birliği bulunmaktadır.¹⁰⁻¹⁴ Muram ve ark. bir nesnenin üzerine binme sonucu oluşan genital bölge yaralanmalarında, eğer çocuk konuşabilecek yaşta ise verdiği anamnezin genellikle çok ayrıntılı ve dramatik olduğunu belirtmiştir.¹⁵ Eğer anamnezde ayrıntılar yoksa ya da çocuk ne olduğunu, nasıl olduğunu hatırlayamıyorsa bu durumda cinsel istismarın ön plana çıkabileceği belirtilmektedir.¹⁶

Yurt dışında yapılan çalışmalarda, anogenital yaralanmalar daha çok cerrahi açıdan değerlendirilmiştir.¹⁷⁻¹⁹ Pokorny ve ark. 32 akut genital yaralanması olan kızdaki sadece 3'ünde kaza orijinli himen yaralanması tarif etmiştir.¹⁸ Bunlardan ilkinin, doktorun muayenesi esnasında iyatrojenik olarak, ikincisinin oyuncak havuzuna atlama sırasında bir oyuncağın çıkıntılı kısmı üzerine düşme neticesinde, sonuncusunun ise ağaçtan kayarak inerken kesilmiş bir dalın çıkıntılı kısmına çarpma sonucunda meydana geldiğini belirtmiştir. Lynch ve ark. cinsel saldırı bulguları görülmeyen 22 künt ürogenital yaralanma olgusundan birinde, kaykay yaralanması sonucu posterior fourchette ve vajina posteriorunda yaralanma olduğunu bildirmiştir.¹⁹ Dowd ve ark. ata biner gibi bacakları açık şekilde bir nesnenin üzerine binerek genital yaralanması olan 100 prepubertal çocuktan 67'sinin kız olduğunu, sadece 2'sinde himen yaralanması olduğunu, bunlardan birinin bisiklet selesi ile diğerinin ise lavabo pompası ile meydana geldiğini bildirmiştir.²⁰ Lazaro ve Sivaramakrishnan, 4 kız çocuğunda sandalet ile meydana gelen ve himen yaralanması içermeyen dış genital bölge yaralanması sunmuştur.²¹

Olgumuzun himen ve labium minör bölgesinde, tuvalet fırçasının sapı ile kaşıma eylemi sırasında oluşmuş travmatik bulgular saptanmıştır.

Reiter ve ark. zeka özürlü adölesanlar ile zeka özürü bulunmayan adölesanlar arasında yaptıkları karşılaştırmalı çalışmada, zeka özürlü adölesanların cinsel istismara maruz kalma olasılığının diğer gruba göre anlamlı derecede fazla olduğunu belirtmiştir.²² Olgumuzun hafif derecede zeka özürlü olması ve himen-labium minör bölgesinde travmatik lezyonların bulunması, ilk muayenesini yapan acil servis hekiminde cinsel istismara uğramış olabileceği şüphesini uyandırmış ve bu şüphe ile olgu adli makamlara ihbar edilmiştir. Ancak olgunun ve annesinin öyküsü, olgunun genel beden-genital muayenesi, tuvalet fırçasının incelenmesi ve laboratuvar sonuçları birlikte değerlendirilmiştir. Öykünün samimi olduğu ve diğer veriler ile uyumlu bulunduğu görülmüş, olayın kaza orijinli olarak meydana geldiği kanaatine varılarak, açılan adli dosyaya Cumhuriyet Savcılığı tarafından takipsizlik kararı verilmiştir.

Sonuç olarak, himen yaralanmalarında kaza orijini, diğer genital bölge yaralanma bulguları ile birlikte düşünülmeli, olayın hikâyesi ile muayene bulgularının uyumlu olup olmadığı dikkate alınmalıdır. Adli tıbbi delillerin toplanması açısından, muayene en kısa zamanda yapılmalıdır.²³ Bu tür yaralanmalarda cinsel saldırı şüphesi mutlaka dışlanmalıdır. Bunun için ayrıntılı bir anamnez, dikkatli bir genel vücut-genital bölge muayenesi ve gerekirse olay yeri ve/veya kazaya sebep olduğu bildirilen eşyanın incelenme verilerinin birlikte değerlendirilmesi, olayın aydınlatılmasında faydalı olacaktır.

KAYNAKLAR

1. Moore KL, Persaud TVN. Klinik Yönleri ile İnsan Embriyolojisi. Yıldırım M, Çeviri Okar İ, Dalçık H. 6. Baskı. İstanbul; Nobel Tıp Kitabevleri; 2002. p.328-31.
2. Çevik E, Tapucu A, Aksoy Ş. Toplumsal ve etik bir sorun olarak kızlık zarı incelemesi. Türkiye Klinikleri J Med Ethics-Law-Hist 2003;11(3):170-7.
3. Merritt DF. Management quandary. Vulvar trauma in a young girl. J Pediatr Adolesc Gynecol 2003;16(5):325-6.
4. Heppenstall-Heger A, McConnell G, Ticson L, Guerra L, Lister J, Zaragoza T. Healing patterns in anogenital injuries: a longitudinal study of injuries associated with sexual abuse, accidental injuries, or genital surgery in the preadolescent child. Pediatrics 2003;112(4): 829-37.
5. Doğan B, Yaşar Teke H, Alkurt Alkan H, Bilge Y. Ceza muhakemesi kanunu madde 67 kapsamında cinsel saldırılarda rapor düzenlenmesi hakkında bir olgu sunumu. Türkiye Klinikleri J Foren Med 2006;3(3): 112-6.

6. Boos SC. Accidental hymenal injury mimicking sexual trauma. *Pediatrics* 1999;103(6 Pt 1):1287-90.
7. Pillai M. Forensic examination of suspected child victims of sexual abuse in the UK: a personal view. *J Clin Forensic Med* 2005;12(2): 57-63.
8. Polat O. Cinsel İstismar. Polat O, editör. Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı, Cilt 1-Tanımlar. Ankara: Seçkin Yayıncılık; 2007. p.93-158.
9. Soysal Z, Eke M. Cinsel suçlar. Soysal Z, Çakalır C, editörler. Adli Tıp. 3.Baskı. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınları; 1999. p.1167-244.
10. Heger AH, Ticson L, Guerra L, Lister J, Zaragoza T, McConnell G, et al. Appearance of the genitalia in girls selected for nonabuse: review of hymenal morphology and nonspecific findings. *J Pediatr Adolesc Gynecol* 2002;15(1):27-35.
11. Myhre AK, Berntzen K, Bratlid D. Genital anatomy in non-abused preschool girls. *Acta Paediatr* 2003;92(12):1453-62.
12. Kerns DL, Ritter ML, Thomas RG. Concave hymenal variations in suspected child sexual abuse victims. *Pediatrics* 1992;90(2 Pt 1):265-72.
13. Adams JA. Normal studies are essential for objective medical evaluations of children who may have been sexually abused. *Acta Paediatr* 2003;92(12):1378-80.
14. Lauritsen AK, Meldgaard K, Charles AV. Medical examination of sexually abused children: medico-legal value. *J Forensic Sci* 2000;45(1): 115-7.
15. Muram D, Levitt CJ, Frasier LD, Simmons KJ, Merritt DF. Genital injuries. *J Pediatr Adolesc Gynecol* 2003;16(3):149-55.
16. Merritt DF. Vulvar and genital trauma in pediatric and adolescent gynecology. *Curr Opin Obstet Gynecol* 2004;16(5):371-81.
17. Jona JZ. Accidental anorectal impalement in children. *Pediatr Emerg Care* 1997;13(1):40-3.
18. Pokorny SF. Genital trauma. *Clin Obstet Gynecol* 1997;40(1):219-25.
19. Lynch JM, Gardner MJ, Albanese CT. Blunt urogenital trauma in prepubescent female patients: more than meets the eye! *Pediatr Emerg Care* 1995;11(6):372-5.
20. Dowd MD, Fitzmaurice L, Knapp JF, Mooney D. The interpretation of urogenital findings in children with straddle injuries. *J Pediatr Surg* 1994;29(1):7-10.
21. de San Lazaro C, Sivaramakrishnan S. Summer sandal genital trauma. *J Clin Forensic Med* 1998;5(1):32-3.
22. Reiter S, Bryen DN, Shachar I. Adolescents with intellectual disabilities as victims of abuse. *J Intellect Disabil* 2007;11(4):371-87.
23. Demirci Ş, Doğan KH, Erkol Z, Deniz İ. Konya'da cinsel istismar yönünden muayenesi yapılan çocuk olguların değerlendirilmesi. *Türkiye Klinikleri J Foren Med* 2008;5(2):43-9.